

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Reintje De Vos

Hendrik <Van Alkmaar>

Haarlem, 1826

Verschijning ten Hove voor het Gerecht, en de veroordeeling.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62132)

GRIMBAARD zweeg; maar REINTJE zag nog gestadig om, tot dat zij op den grooten weg waren terug gekeerd.

Bij het Paleis des Konings en het Hof gekomen, waar hij zoo hoogelijk was verklaagd, werd hij zeer bedroefd en beangst, ja meer dan iemand gelooven kan.

*Verschiĳning ten Hove voor het Gerecht,
en de veroordeeling.*

Zoodra de tijding ten Hove kwam, dat REINTJE verschenen was, begeerden alle aanwezigen, groot en klein, den vos te zien; weinige waren er, of zij hadden klagten in te brengen. REINAART scheen zich hierover weinig te bekommeren; en speelde den onversaagde.

Hij ging met zijnen oom GRIMBAARD fierlijk de voornaamste straat op, en met zulk een moedig gelaat, alsof hij des Konings zoon ware, en of hij niemand voor de waarde van eene boon hadde misdaan.

Hij ging voor den Koning, onder de Heeren van het paleis staan, en hield zich moediger, dan hij eigenlijk was.

Hij sprak: „Grootmoedig Koning, Genadig Heer! Ik bid dat gij mij in regten hooren zult. Geen Heer had ooit een getrouwer dienaar, dan ik voor u, mijn Vorst, ben.

H 4

„Hoe

He sprak: eddele koning, gnädige here!
 Dorg juwe eddelheid, unde dorg juwe ere
 Ik bidde, dat ji mi horen to regt.
 It en hadde ny here so truwen knecht,
 Also ik juwer forstliken gnaden bin.
 Wowol dat der fele hyr sin,
 De mi juwe frundshop menen to beroven
 Mid loggen, wan ji ön des wolden loven:
 Men juwe råd is fröd erst unde läst;
 Ji loven nigt draden, dat is dat bäst,
 Wat ju desse falschen alle förläsen
 Mit legen und dregen in minem avwäsen.
 Se haten, dat ik juwe bäste mene,
 Unde ju alletyd truweliken dene,
 De koning sprak: swiget, latet av!
 Juwe smeken helpet ju nigt ein kav!
 Juwe undäd werd ju nu forgolden,
 Wo ji den freden hävven gehölden,
 Dën ik geböd, unde ji hävven gefworen!
 Hyr stait de Hane, de hävt forloren
 Syn slägte — o falsche untruwe döv!
 Dat ji fele säggen, ji hävven mi lëv,
 Dat hävve ji in deme laster myn,
 Unde is an minen lüden wol fhyn.
 De arm man Hinze forlös sine fund,
 Unde Brunen is nog fyn hoved forwund,
 Ik wil ju nigt fele mër fhelden,
 Men jywe hals shal des entgelden.
 Hyr sint fele klagers unde fhynbär däd,
 Dit alle wil ju wäsen kwäd.
 Gnädige here, sprak Reinke, wat shadet mi datte,
 Este Brunen nog blodig is sine platte?

Wo-

„Hoe velen er hier ook mogen zijn, die mij van uwe genegenheid door leugens willen berooven, als gij hen gelooven wildet, ik weet het, dat uwe besluiten ten allen tijde wijs en bedaard zijn. Gij gelooft niet zoo spoedig, wat zij in mijne afwezigheid met liegen en bedriegen aanbragten; zij zijn mij nijdig, om dat ik uw welzijn zoek, en u ten allen tijde getrouwelijk heb gediend.”

De Koning hernam: „Zwijg! uw gevele zal u niets baten. Uwe misdaden zullen nu gestraft worden: nu gij den vrede niet hebt gehouden, dien ik heb geboden en gij bezworen hebt. Hier staat nog HENNING, die door u van zijn gezin beroofd is. O! valsche ongetrouwe schalk, dat gij nog zeggen durft, dat gij mij lief hebt! Men kan het zien in uwe bedrijven jegens mij en mijne dienaars. De arme HINZE verloor zijne gezondheid en BRUIN zit nog met een bebloed hoofd. Ik zal nu niet meer ophalen. Gij zult het met uwen hals ontgelden. — Hier zijn vele klagers over bewezene daden en dit zal u zwaar vallen.”

„Genadig Heer!” zeide REINTJE. „Hoe zoude dit aan mij ten nadeele verstrekken? Heeft BRUIN

Worumme was he so formäten,
 Unde wolde Rustefilen syn honnig äten?
 Un dat öm de bûr laster andéden —
 Brûn is jo so stark fan leden!
 Is he geslagen este forsproken,
 Were he gûd — he hädde't gewroken,
 Êr he kwam in dat water.
 Egter ök mede Hinze de kater,
 Dën ik härbärgede, unde wol entfing,
 Unde he do üt umme stälen ging
 To des papen hûs sunder minen råd,
 Unde öme de pape dede kwäd,
 Seker, s'holde ik des entgelden,
 Unde ik darumme liden s'helden,
 Dat were to na juwer forstliken krön!
 Dog wat ji wilt, dat moge ji dön,
 Unde also gebeden over mi,
 Wo gûd unde klär mine fake ök fy!
 Ji mogen mi fromen, ji mogen mi s'haden,
 Ja wil ji mi seden este braden,
 Hangen, koppen, este blenden,
 Jo bin ik in juwer gnaden händen.
 Wi sint jo alle in jüwem bedwang;
 Stark sy ji, unde ik bin krank;
 Mine hulpe is klein, de juwe is gröt;
 Forwâr, al sloge ji mi ök dôd,
 Dat were ju eine kranke wrake!
 Dog wil ik al in desser fake
 Regtfärdig unde uprigtig syn.

Do sprak de rambok, de hêt Belynn:
 It is regt tyd, wille wi nu klagen!
 Dâr kwam Isgrim mid alle sinen magen,
Hin-

een bebloed hoofd, waarom is hij zoo vermetel geweest, op den honig van RUSTEVEEL af te gaan, en hebben de boeren hem geslagen, waarom heeft hij zich niet verweerd; hij was groot en sterk; had hij zich geen kwaad bewust geweest, hij zou zich over die slagen gewroken hebben, voor dat hij te water ging. Zoo is het ook met HINZE, die ik wel ontving en wilde herbergen; waarom moest hij uit stelen gaan? Waarom ging hij tegen mijnen raad in de schuur van den Priester en is hem aldaar kwaad wedervaren? moet ik dat ontgelden; moet ik hierom lijden, dit ware uwer Vorstelijke kroon te na.

Doch gij moogt doen wat gij wilt, en kunt over mij gebieden, hoe goed en zuiver mijne zaak ook zij.

Gij moogt mij begunstigen of benadeelen; — gij kunt mij doen koken of braden, hangen of onthoofden, of mijne oogen doen uitsteken, want ik bevind mij in uwe handen. Wij zijn alle in uw bedwang. Gij zijt sterk en ik zwak; mijne hulp is gering en de uwe groot; doch al wildet gij mij doodslaan, dit was voor u eene nietige wraak. Ik wil echter in dezen regtvaardig en opregt zijn.”

BELLIJN (de ram) zeide: indien wij ooit zullen klagen, dan is het nu regt de tijd. Vervolgens kwam ISEGRIM met zijn geslacht en HINZE en
BRUIN

Hinze de kater, un Brûn de bare,
 Unde der dêre eine grote fhare,
 Lampe de hase, un de ässel Boldewyn,
 Wakkerlôs de kleine, ôk de grote hund Ryn,
 Metke de zege, un Härmen de bok,
 Äkeren, Wefelken, Hermelken weren dâr ôk.
 De Osfe, dat Pêrd — de weren ôk dâr,
 Fele wilder dêre eine grote fhâr;
 Dat Herte, dat Re, und Bokerd de bever,
 Kaninen, Mârter unde ôk de wilde Äver;
 Bartold, der adebâr, unde Markward de hægger,
 O'k Lütke, de krôn, was dâr alderdegger,
 Tibbeke, de ânte, unde A'lheid, de gôs —
 Desse klageden alle over den fos.
 Henning de hane, unde al sine kinder
 Klageden gans sêr ören hinder.
 Nog weren dâr der fogle mêr,
 Unde andere der dêre ein grôt hêr,
 De ik nu nigt al kan nomen.
 Desse alle wolden den fos fordomen,
 Unde dagten darup mid fharpn sinnen,
 Wo fe öm fyn levend mogten avwinnen.
 Se gingen fôr den koning al:
 Dâr hôrde men klage ane tal.
 Alfus wârd dâr ein grôt pärlement:
 De dêre, de dâr stunden ummentrent,
 Wolden Reinken fyn lyv avwinnen.
 Se spröken öm an mid allen sinnen,
 Mid felen klagen, de men dâr hôrde;
 Ja isliken gav he fhone antwôrde.
 Ne word gehored up einen dag
 Mere klage, alfe dâr gefhag

BRUIN en vervolgens een groot getal dieren, als LAMPE (de haas), BOLDEWIJN (de ezel), RIJN en WACKERLOOS (de groote en de kleine hond), ook HARMEN en METJE (de bok en de geit), en in hun gevolg de *eekhoorns*, *weseltjes* en *hermelijnen*. De *os* en het *paard* waren er ook, en boven dien een schaar van wilde dieren, het *hert* en de *ree*, BOKKERT (de bever), het *exerzwijn*, de *konijnen* en de *marters*.

Onder de vogelen telde men BARTHOLD (de ooijevaar), MARKWARD (de reiger), LUTKE (de kraan), verder TIBBEKE, de eend, en ALHEID, de gans; ook deze klaagden alle over den Vos. HENNING (de haan), en zijne kinderen klaagden op nieuw hun leed; de klagten der overige dieren en vogelen kan ik onmogelijk vermelden. Zij wilden allen den Vos helpen veroordeelen, en elk spitste zijne zinnen, om hem het leven te doen verliezen. Zij gingen voor den Koning en bragten nu de klagten in, welke ontelbaar waren.

Het gaf alzoo een groote vergadering. De aanwezigen wilden REINTJE te lijf en spraken hem aan met drift en felle klagten. Hij gaf aan elk schoone woorden.

Nimmer waren er op eenen dag meer klagten van de dieren en vogelen gehoord, dan er toen aldaar vernomen werden, en tevens nooit zoo vele blijken van scherpen raad bij verschil van gevoe-

Fan fogelen unde fan wilden dèren ,
 Fan nouwen rade unde mannigen *visfren* ,
 Dat men dâr hørde unde fornam .
 Men do Reinke to antwôrde kwam ,
 Ward nê fhônre entfhuldinge gehôrd ,
 Alse Reinke dârfulvest bragte fôrd .
 He entfhuldigede sik in al den dingen ,
 De men over òm mogte bringen ,
 Dat al den heren dat wonder dede ,
 Dat Reinke wufte fo fhone rede ,
 Unde fik al der fake wolde entlâggen ,
 De men dâr over òm konde fâggen .
 Int lâfte , dat ik korte desse wôrd ,
 Kwemen etlike tûge dâr fôrd ,
 Dat weren uprigtige waraftige mans ;
 De tûgeden over Reinken hêl un gans ,
 Shuldig to wâfen in der misfedâd .
 Do ging de koning in den råd .
 Se floten eindrâgtigen unde eines modes :
 Reinke de fos is fhuldig des dodes !
 Men fhal òm binden unde fangen ,
 Dârto by fineme halfe uphangen .
 Sine kloke wôrde hulpen nigt fele ,
 Do ging it Reinken út deme fpele .
 Do kôning dat ordel fûlven avfprak ,
 Darumme Reinke gans fere forfhrak ,
 Unde word to der fûlven ftunden
 Gefangen unde harde gebunden .
 Do Reinke alfus was gefangen ,

Un-

voelens; maar toen REINTJE aan het woord kwam, hoorde men ook eene verdediging of verontschuldiging zonder wedergade.

Hij wist zich zoodanig vrij te pleiten van alle punten van beschuldiging, hoe veel er ook tegen hem waren ingebracht, dat alle de Heeren zich over die schoone redevoering moesten verwonderen.

Eindelijk traden er eenige getuigen op; oprechte en geloofwaardige mannen, en deze getuigden gaaf en voldoende, dat REINTJE schuldig was aan de misdaden.

De Koning ging in den Raad, en eerlang werd met eenparigheid van stemmen, het vonnis gegeven. — „REINTJE DE VOS is des doods schuldig. Men zal hem vatten en binden, en daarna aan de keel ophangen.”

Zijne schrandere woorden hielpen alzoow weinig. Het ging hem buiten de gissing. De Koning sprak zelf het vonnis uit. REINTJE was zeer ontsteld en ter zelfder tijd werd hij gevangen genomen en sterk geboeid.

Begin der uitvoering van het vonnis, en de biecht van REINTJE op de ladder van de galg.

Zoodra de vrienden van REINTJE, die ten
Ho-